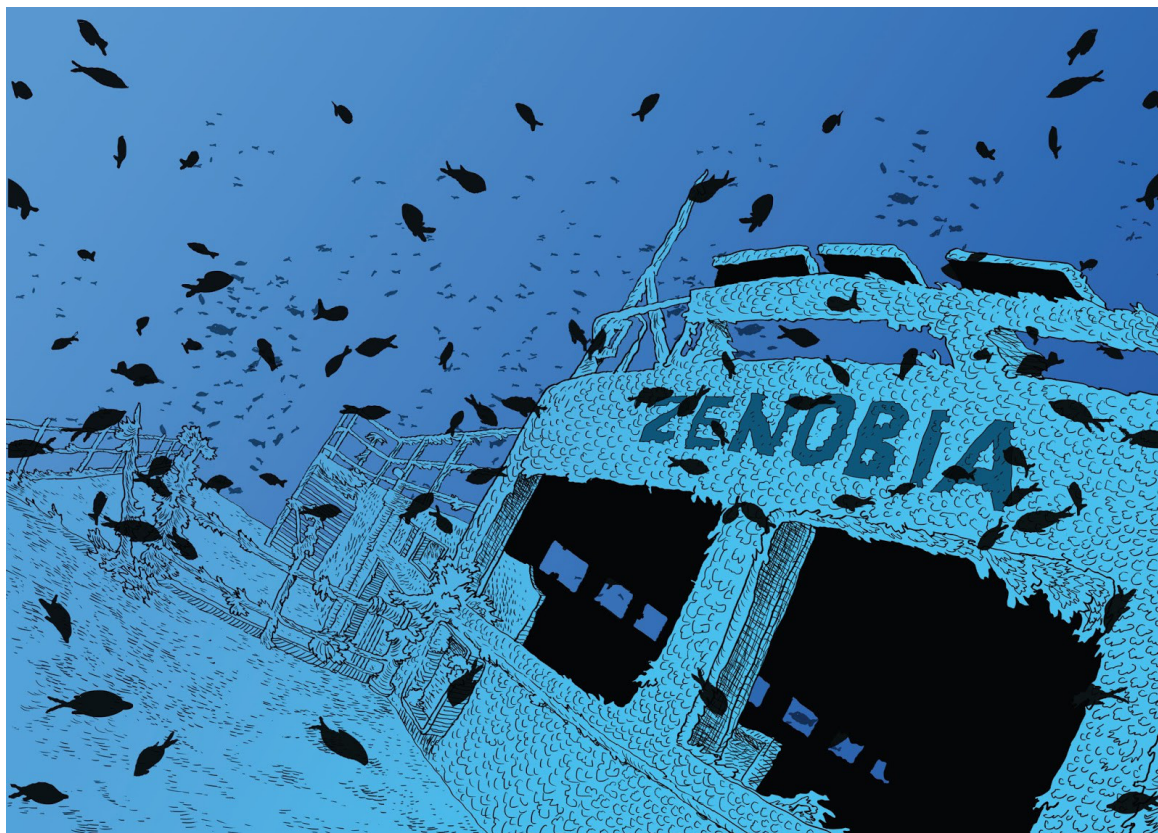

Kultur / **Bøger**

Havet er stort og tomt

ANMELDELSE / 21.12.16

'Zenobia' er historien om en lille pige fanget i tidens nok største humanitære katastrofe. Morten Dürr og Lars Hornemans fortælling om flygtningekrisen i Middelhavet er både en voksentegneserie for børn og en børnetegneserie for voksne. I en usentimental tone og med en fintfølelse streg fokuserer 'Zenobia' på den krig og flugt, der er virkelighed og hverdag for millioner.

Felix Rothstein

En pige dykker ned, bader i en swimmingpool eller på en feriestrand. Bortset fra, at det gør hun slet ikke. Solen skinner, vandet er klart og blåt. Men pigen er ikke på ferie, hun er på flugt. Og den båd hun var ombord på er kærtret.

Den produktive og populære børnebogsforfatter Morten Dürr og tegneserietegner Lars Horneman har med *Zenobia* skabt en vedkommende og velkommen fortælling om flygtningekrisen i Middelhavet. Den ordknappe og poetisk farvemættede bog fortæller historien om syriske Amina, en lille pige i en overfyldt flygtningebåd. *Zenobia* er hurtigt læst, det tager næppe mere end syv-otte minutter at bladre igennem og læse de sparsomme tekstkasser. Men bogens styrke er netop enkeltheden og at den med stor virkning

fastholder et enkelt billede: Pigen der drukner.

Tegneserien udspiller sig som livet, der passerer revy for Amina mens hun drukner. Den ydre handling er brutalt enkel og begrænset til bådens forlis. Men havet bliver udgangspunktet for en parallel fortælling om det liv Amina levede i Syrien med sine forældre. Om gemmeleg, om madlavning, om morens historier om den gamle palmyrenske dronning Zenobia. Og om bomberne, flyene og de pansrede mandskabsvogne, der rykker tættere og tættere på indtil en onkel pludselig henter Amina og tager hende med til vandet, hvor båden venter.

En af *Zenobias* flotteste tegninger finder man allerede på fortællingens anden side: Alt for mange mennesker stuvet sammen i den lille båds stævn og kun de færreste har redningsveste på. Lars Horneman skjuler fuldstændig båden så man kun ser mennesker og hav. Stregen er klar og skarp men udtrykker samtidig den enorme trøstesløshed og frygt ombord på båden. Lars Hornemans tegninger ligger i forlængelse af hans personlige og følsomme tegneserielangdigt *Når jeg ikke er til stede* fra 2015. De mange ordløse opslag er ofte monokrome, holdt i støvede gule, brune og røde nuancer, der fungerer som kontrast til havets blå. Og ligesom *Zenobia* i det hele taget, er Lars Hornemans tegninger enkle og effektive.

Zenobia er både en voksentegneserie for børn og en børnetegneserie for voksne. I hvert fald er det en nøgtern og ligefrem fortælling om en ung pige på flugt. Der er ingen belærende morale og ingen sentimentale formaninger, både Morten Dürrs manuskript og Lars Hornemans tegninger fremstår nysgerrigt undersøgende. Netop derfor fungerer historien så godt – og kan fungere som fælleslæsning for børn og voksne. *Zenobia* er ikke lavet som et indlæg i debatten men tegneserien udtrykker en sympatisk og engageret humanisme. Og i en tid, hvor det er uproblematisk at sige, at det er i orden at skyde mod bådflygtninge, er der brug for bøger som *Zenobia* til at insistere på, at intet menneske er illegalt.

Bogen åbner med blå: Himmelen, der smelter sammen med Middelhavet. Og bogen slutter med blå: Middelhavet, der omslutter Aminas lille krop. Bogens sidste billede er, med undtagelse af en enkelt tekstboks, rent bølgeskulp og havoverflade. Men efter Lars Hornemans sidste streg bladrer man videre, en gang, to gang, tre. Seks blanke sider, men ikke hvide – blå – følger efter slutbilledet. Som om det umådelige hav, der har slugt så mange bådflygtninge, nu også sluger fortællingen. Og den blå farve fungerer næsten som de gamle bogtrykkeres sætning: »Hic nulles est defectus«. Her mangler ikke noget, de blanke sider er ikke tegn på manglende tekst, men bærer på en måde, nådesløst og vedholdende, fortællingen videre i det uendelige. Havet, ligesom de blå sider, er stort og tomt.

FAKTA

Morten Dürr og Lars
Horneman, *Zenobia*,
Cobolt

Er udkommet

